

փափկութեամբ չպիտի կարենար այնպիսի քաղցր քուն մը պարզեւել մանուկին, ինչպէս քնացեր էր այդ փոքրիկ երախան իր յարդէ մահճին մէջ, երբեմն անոր սիրուն դէմքը կը ժպտէր, երբեմն լիալուրթ ընարձը անհասկա- նալի բառեր կը թոթովէր, Կ'երեւար որ երազ- ներու մէջ է, Մրախառն փոշին, որով լեցուած էր «գոթաքի» ամբողջ միջնորդութեամբ աչք երա- խային գեղեցիկ դէմքին վրայ իր մոյգ-սեւ խաւք դրած էր, որով անոր դէմքը աւելի թուիս գոյն էր ստացեր, Ան ջրանած էր, եւ քրտինքը կ'որոգէր սեւ փոշին, եւ սեւ կաթիլներով կը թափէր անոր ըսածին վրայ, ճափարը ձեռքը տարաւ, սրբեց երախային ճակտին քրտինքը, Բայց, շնայելով անոր բոլոր զգուշութեանը, խաղաղօր պէս կոչու ձեռքը այնպիսի զգալի չփութ գործեց որ երախան արթնցաւ, Քնա- թաթիւն աչքերը բացաւ եւ, մտքը տեսնելով իր խնամակալը, աւր ձայնով հարցուց.

— Աքաղա՛ղը... Ի՞նչ կըսու աքաղաղը...
 «Ո՛ր գնաց, հայրի՛կ...»

— Փախաւ, զաւակս, զատասխանեց ձա- փար զայն հանգարտեցնելով:

— Տէ՛ր բռնէ, չուտ բռնէ՛...»

Ճափար, փոխանակ ետեւէն երթալու այդ աքաղաղին, զոր երախան երազին մէջ էր տե- սեր, բացաւ անոր առջեւ իր դնիջակը: Երա- խան տեսնելով ճակնդեղի կարմիր կոշտերը, մոռցաւ աքաղաղը, սկսաւ ազահաւար ուտել, Քանի մը բոպէ կերաւ, առանց ձայն հանելու, Երբ քիչ մը կ'ուտցաւ,

— Ի՞նչ կ'անուէ, ըսաւ:

Երեք տարի առաջ Ճափար այդ երախան զտաւ խանձարուրի մէջ, մէկիւթին դրան մօտ(*) եւ որոգեցից զայն: Այդ երեք տարուան ըն- թացքին մէջ այդ երախան իր ամբողջ հոգա- ծութեան առարկան էր զարձած:

ԲԱՅՅԻ

(Շարունակելի)

(*) Պարսիկները սովորութիւն ունին անհա- րազատ մանուկները ձգել մզկիթներու դրան մօտ, և րկից բարեսիրտ մարդիկ զանոնք կը վերցնեն եւ կը խնամեն:

ԼԱՅՈՒՆ

ԺԴ
 ԽԱՅՐԱՄ

—

Ի պատիւ քեզ, ո՛վ հայաքաջ նահատակ,
 Կ'ուզեմ խաչքար մը կանանդակ եւ անդանդակ
 եւ յօրինել անոր բոլոր նուրբ քանդակ
 Ինչպէս քերթող մը կը յըղկէ ճարտար տաղ:

Կ'ուզեմ կանգնել զայն դարնային լուսնի տակ
 Որ կը կաթէ մարգարտափայլ շամանդակ.
 Կ'ուզեմ կանգնել կրճեայ անբիծ յիշատակ,
 Ո՛վ սիրելիս, որ մեռար այդպէս վաղձալ:

Ի սէր երկրիդ աղատութեան շու մեռար,
 Քամանկելով ամէն հանոյք եւ զաշխարհ,
 Քամանկելով վատը մեռար քաջի պէս:

Երիտասարդ, կ'օրհնեմ աշխուռ ու սկզ քունդ.
 Թո՛ղ զայն Հայոց աղջիկ խնկեւ քու անուռդ.
 Դէմքը քարիդ քրտիկ, սիրիկ, լալ բղբեց:

ՎԱՆՔԱՄԱՍՍԱՅԻՆ

ԻՐԱՆԻՍԹ ԲԸՆԱՆ

(Շար. եւ վնշ)

—

«Իմաստասիրական տրամախօսութիւններ»ուն
 մէջ վերստին կ'երեւան այն համոզումները
 զոր գոյացուցած էր արդէն երբ «Դիտութեան
 ապագան» կը գրէր. գիտութիւնը միայն թոյլ
 կուտայ ճշմարտութիւնը ճանչնալ. մասնաւոր
 գերբնական մը գոյութիւն չունի. տիեզերքը կը
 դիմէ դէպ ի իր վախճանը, որ իտէպիւն իրա-
 կանացումն է, ներքին հարկի մը մղման տակ.
 մարդը տիեզերքի գործին կը մասնակցի գի-
 տութեամբ, բարոյականով եւ արուեստով,
 այսինքն դէպ ի իտէպն անհայտնողի դի-
 ցով: Առաջուրէն աւելի կը չնշտէ Ռենան մեր
 ծանօթութեանց անստուգութիւնը, այն գի-
 ւտածներն ու վիժումները որ իտէպիւն իրա-
 կանացմանը կ'ընկերանան. կը հարցնէ ինքե-
 րեն թէ արդեօք բանավարութիւնն ու արդա-
 րութիւնը ասմանուած են երկիր-մուրաքկին
 վրայ իրականանալու, եւ թէ ամեն ինչ որ
 մարդոց զարգացեալ դասը պիտի կարենայ ը-
 նել, ամբողջ իրեն վնասելու անկարող դա-
 ճընելը պիտի չըլլա՞յ՝ սարսափի միջոցով անոր